

1

Amikor felfogtam, hogy sohasem fogok hazajutni – amikor egyedül én maradtam a legénységből, a többieket a sztáziságyukba dugtam, mint merev, vákuumcsomagolású akciófigurákat –, az első dolgom volt összeírni mindenkit, akit sohasem látok többé, hogy dagonyázhassak a tudatban, hogy pancsolhassak a hiányukban, ameddig csak tudok. A nevem Cormac Easton. Újságíró vagyok, és talán azt is mondhatom, hogy asztronauta. A hajón a feladataim közé tartozott az otthoniakkal való kapcsolattartás: videofelvételeket készíteni és jelentéseket írni, aztán hazaküldeni egyenesen a Földre. Arra nem volt semmi garancia, hogy mennyi idő alatt ér oda egy-egy üzenet – ha egyáltalán odaérnek, hiszen igencsak kint jártunk már, nagy volt az esélye az interferenciának –, de hát ezzel kellett beérnünk. Így küldtem el az összes írást, de feltételeztem, tudni fogják, mihez kezdjenek a személyesebb dolgokkal, majdcsak továbbítják a megfelelő személynek. A lista hosszúra nyúlt. Az első Elena volt. Ő már azelőtt hiányzott, hogy elindultunk. A kilövés előtti napokban egyfolytában próbáltam elérni, üzeneteket hagytam neki, újra meg újra elmondtam, mit érzek iránta, mert ami betesz nekünk, az igazából ez, a munkám, ez az utazás; és tudni akartam, hogy ha ennek vége, megpróbálhatjuk-e még egyszer. A remény hal meg utoljára, ahogy a mondás tartja. Hogy mi történt, amikor végre leesett nekem, hogy nincs és már soha nem is lesz esély a kibékülésre? Az egész valami mássá alakult át. Már nem hiányzott többé Elena; talán kétségbeestem, vagy nem is tudom, milyen szó illik arra, amikor szétzuhansz,

amikor nem tudsz megbirkózni a helyzettel, amikor minden bomlásnak indul. A legénység elől eltitkoltam az érzéseimet, mert nem akartam elrontani az utazásukat, nem akartam lehangolni őket. Az üzeneteimbe írtam bele. Elmondtam Elenának, hogy hiányzik, hogy örökké hiányozni fog, és ha van Isten, egyszer még látjuk egymást, pedig ebben nem is hittem. Csak jó érzés volt leírni.

Még néhányan azok közül, akiket sosem látok többé: a szüleim, anyám és apám. A szüleim tanárok, vagyis azok voltak. Anyám elhagyta apámat életük későbbi szakaszában, már nyugdíjba vonulás után, és akkor apám teljesen megszakította velem a kapcsolatot. A könyvekben a családi elutasítás gyakran annak közvetlen eredménye, hogy az ember próbálja feldolgozni a helyzetet, de szerintem ő csak ürügyet keresett. Mindig is épp csak hogy kijöttünk egymással, és amikor eltűnt, szó szerint eltűnt. Nem hívott a születésnapomon, nem írt, semmi, zéró. Öt éve nem láttam. Talán már nem is él, fogalmam sincs. Néha erre tippelek. Így könnyebb megmagyarázni azt, ami történt. Anyám hat hónapja halt meg, a szíve vitte el, és apám nem jött el a temetésre, nem telefonált, meg semmi. Macskám is volt, bár amikor indultunk, éppen kódorgott, ami érthető is volt: az összecsomagolt bőrönd az ágyon általában utazást jelentett, ő meg ilyenkor elbújt valahol, nem bírta megbocsátani nekünk, amiért elhagyjuk. Őszintén szólva elég pocskék volt Elena nélkül. Az összes barátom máshol élt, ráadásul elválasztott bennünket minden más is: gyerekek, állás és az Elenával való szakítás. És aztán a legénység, akikkel jöttem, akikkel elkezdtem ezt az utazást, és akiket szintén sohasem látok többé. A legénység idefent halt meg, mellettem, diribdarabokban, cifitcafatokban. A legénység: sohasem tartoztam igazán közejük, a rengeteg kiképzés után sem, mert többet tudtak nálam,

technikai dolgokat. Ez az utazás tőlük függött. Én csak pelyva voltam. A civilek sosem illeszkednek be maradéktalanul közéjük, mert ők egész életüket a kiképzésnek szentelték. Én a PR miatt voltam itt, ők a tudomány érdekében. Azzal érvelhettem volna, hogy kalandvágyból jöttem, a felfedezés fűtött; megértették volna, azt hiszem, de már nem tudom nekik elmondani. Meghaltak, egyenként, mintha listáról húzták volna ki őket. Elsőnek Arlen.

Arlen volt a főpilóta, valahonnan az amerikai közép-nyugatról, azt hiszem, Ohióból származott, de úgy beszélt az országról, mintha mindenhol élt volna, lezseren be-bedobott városneveket, mindegyikről volt egy története. Az a fajta fickó, akinek a vérében van a sztORIZÁS, pár évvel idősebb nálunk. Amikor a csapat találkozott, simára borotválkozott, de az utazásra szakállt növesztett, mert látni akarta, mi történik a szakállal sztázisban.

– Mire felébredünk, talán megnő ez a szépség. Kíváncsi vagyok, mennyire vagyunk lefagyasztva abban az izében. – Csak két hetet töltünk majd benne, de állította, hogy ha elég gyorsan nő, ő látni fogja. Azt mondta, oltári lenne, ha olyan gyorsan nőne, hogy egy alvás alatt fessből átváltozna ziláltba. Arlen imádta a vicceket. Sztázisban halt meg, vagy egyszerűen nem ébredt fel, kinek hogy tetszik. Egyenként jöttünk ki a kapszulákból, ahogy a kiképzésen: ő lett volna az első, hogy mindent be tudjon kapcsolni, lefuttatni a tesztek, mielőtt mi előjövünk, de valami oknál fogva az ő ágya nem nyílt ki. Mire felfeszítettük, már nem élt. Valami történhetett kilövés közben, mert amikor befeküdtünk az ágyakba, még minden rendben volt; a biztonság kedvéért nyomástereszteket is lefuttattunk rajtuk, ráadásul elvileg egy idióta is tudja kezelni őket.

Sőt, a legrosszabb esetben ezek szolgáltak volna nekünk mentőkapszulának is: az, hogy az egyik máris meghibásodott, nem növelte az önbizalmunkat. Mind csuromvizesen kecmeregtünk ki a kapszulából, mert az alvás valamiért megizzasztott bennünket, dehidratálta az egész testünket. Arlen viszont nem volt vizes: a bőre koszos szürkés-kék színt öltött, kemény és ropogós lett, elkezdett lemállani nagy, körömnnyi darabokban. Bevetettük a defibrillátort is, de semmit sem ért. A bőre megrepedezett, a szeme meg annyira kiszáradt, hogy mályvacukornak látszott, és tudtuk, hogy vissza kell tennünk a kapszulába, és lezárni. Mondtunk pár szót búcsúztató gyanánt, közöltük a Földdel, néhányan sírtunk; ez azonban nem volt *küldetést lezáró vészhelyzet*, ahogy a Földi Irányítás fogalmazott. Eleve ezért volt több pilóta.

– Mindig beüthet valami – mondta az Irányítás. – Fel kell készülniük.

Másodiknak Wanda ment el. Viccesen Mindenesnek neveztük, mert ő kapta az összes rémes feladatot, és kábé mindent meg kellett csinálnia, amit a felettesei rányomtak. Valami oknál fogva én is a felettese lettem; habár nem volt hivatalos rangfokozatom, megcsinálta, amit mondtam neki. Talán tiszteletből, talán becsületből. Valamiért. Valamelyik borostyánligás egyetemről toborozták, és szakasztott úgy is viselkedett. Amikor megcsinálta, amire kértük, mindig vonakodva tette, és állandóan fancsali, örömtelen képet vágott. Arra tippeltünk, hogy honvágya van. Ő is amerikai volt – Arlennel ők voltak az első kontingens: az első be és az első ki, mint valami régi háborús viccben –, déli akcentussal beszélt, de makacsul állította, hogy Washington D.C.-be való. Volt egy

közös vonásunk: a fejfájás. Alacsony gravitációban iszonyúan megfájdul a fejem, amit persze csak akkor tapasztaltam, amikor már itt fent voltunk. Szerintem hosszú idő elteltével a legtöbb embernek hajlama van rá. A nyomás teszi. Soha életemben nem fájt a fejem, mielőtt ide feljöttem, és Wandának sem. Mégis minket ért el a legjobban, vagy csak mi viseltük a legrosszabbul, már amíg hozzá nem szoktunk. Wanda odakint halt meg az űrben. A szka-fanderén lehetett egy szakadás vagy rés, és annyiszor átnéztük az összes ruhát tetőtől talpig, hogy amikor meghalt, egyszerűen nem hittük el. Pár naponta rutin karbantartást végeztünk a hajótesten: lekapcsoltuk a hajtóműveket, ellenőriztük, hogy a burkolat egyben van-e, hogy nem sérült. Az űr ismeretlen része felé tartottunk, először járt ilyen messze ember. A hajótesttel bármi történhetett, úgyhogy kiküldtük Mindenest – Wandát – köldökszínóron, hogy ellenőrizze, mi meg leültünk reggelizni. Wanda elérte a hajó hegyét, a köldökszínór megfeszült, és ő elhallgatott, a sisakja megtelt vérrrel, olyan sűrű volt, nem is láttuk az arcát. Mire behúztuk, a szeme szétduzzant a lecsukott szemhéj mögött. Szó szerint megfulladt a sisakban, a vér úgy megtöltötte, mint a gömbakváriumot. A száját becsukta, a szemét lehunyta, ahogy azt a nyomásvesztés esetére tanították nekünk, de az orrlyuka... Az orrlyukra nem is gondoltunk. Guy utána felvetette, hogy dugjunk füldugót az orrunkba, ha kimegyünk, de nem csináltuk, mert tisztában voltunk vele, hogy ha a sisakunk bemondja az unalmast, hiába dugunk be bármennyi lyukat, az nem menti meg az életünket.

Guy lett a harmadik. Német volt, nem ez volt a neve. Az igazi neve Gerhardt volt, de ezt harapófógóval kellett kihúznunk belőle, az

istennek nem akarta elmondani. Gyerekkora óta nem használja ezt a nevet, magyarázta. Ha csak meghallja, előnti a pulykaméreg. A Guy jobban is illett hozzá. A Gerhardt névről nekem egy kövér ember jut eszembe, egy szakács, hatalmas, bajuszos és bongyor hajú. Guy az ellenkezője volt, sovány, magas és kopasz, szinte teljesen szőrtelen. Ő volt a vezető tudós és mérnök. Wanda halála után megvitattuk, hogy visszaforduljunk-e a Földre, hogy a Földi Irányítás engedélyezné-e... hogy egyáltalán lehetséges-e. A rendszereket úgy állították be, hogy csak akkor fordulunk vissza, ha a fele üzemanyagot elhasználtuk, de Guy segédkezett a hajó rendszerének kifejlesztésében: szinte biztosan ismeri a rendszerek átprogramozásához szükséges biztonsági kódokat, képes megváltoztatni a koordinátákat, megváltoztatni az útirányunkat. Biztonsági kódokkal és különféle védelmekkel blokkoltak mindent, amit nekünk nem volt szabad megváltoztatnunk. Elnémultunk, amikor Wanda testét visszatettük a sztáziskapszulába, megállítottuk a hajót – persze nem álltunk meg igazán, valamennyire mindig sodródtunk, mert ilyen az űr természete, semmi nem áll, semmi nem szűnik meg –, üzenetet küldtünk haza, és vártuk a választ. Akkor nyolc perc volt a várakozási idő, négy perc oda, négy vissza, de rá kellett még hagyni valamennyit az esetleges anomáliák miatt. Többször is elküldtük az üzenetet, biztos, ami biztos, aztán vártunk és vártunk. Végül azt mondták, hogy menjünk tovább, hogy nem szabad állnunk, azonnal kapcsoljuk vissza a hajtóműveket. A hajó létfenntartó rendszere piezoelektromos, abból a vibrációból tölti fel magát, ahogy a hajtómű rázza a hajótestet, hogy ezzel se az üzemanyag fogyjon; vagyis minél tovább áll a hajó, annál kevesebb tartalék marad a létfenntartó rendszerben. A hajót mozgásra építették. Azt mondták, tovább kell mennünk, Wanda

halála nem kritikus esemény, és mi mentünk, legalábbis egy darabig. Quinn-nek és Emmynek nagyon nem volt ínyére: vitatkoztak, vissza akartak fordulni. Én támogattam őket, és amikor közölték Guyjal, hogy visszafordítják a hajót, óriási veszekedésben tört ki. Quinn üvöltözött velem, nem volt más érve, csak az erkölcs (emberek haltak meg, tartozunk nekik) és az önfenntartás (emberek haltak meg, és talán még fognak), Guy meg hirtelen nekitántorodott a falnak, szívrohamot kapott, kezével a mellkasát markolászta, úgy ütötte, mintha valakivel verekedne. Zéró gravitációban ez ijesztőbb látványt nyújtott, mint normálisan; normális esetben az ember a padlóra rogy, de Guy rajzfilmfigura lett, a rémült, összezavarodott farkas, aki lezuhan egy szakadékba, és zuhanás közben végig a mellkasát szorongatja. Ahogy azt Emmy újra és újra elmondta akkor este, hogy megvizsgáljon minket: amúgy is megtörtént volna. És Guy amúgy is kezdte elveszíteni lába alól a talajt: mindenfélével vádolt engem, egyre paranoiásabb lett, összevissza képzelődött. Senki nem tudja, ekkora nyomás mit tesz az emberi testtel, nem is beszélve az elméről. Túl voltunk azon a ponton, ameddig ember valaha eljutott, ezt el kellett fogadnunk és menni tovább. Testileg fittek voltunk; lelkileg pedig vagy fel tudjuk dolgozni, vagy nem.

Aztán Quinn került sorra, és már-már vicces lett a dolog, mint egy pocskék tévéműsor, ahol azt várod, a műsorvezető mindjárt bevallja, hogy egy nagy hecc az egész. Ő volt a másodpilóta, de mindig gondnoknak nevezte magát.

– Én csak megnyomok néha egy gombot – mondta nekem az első interjúján. Újságíró vagyok. Ezért vagyok itt, ez a motiváci-

óm: hogy dokumentáljam ezt az utat, filmfelvételeket készítek, írok róla. A részletek korában élünk, örökké emlékezni fogunk erre: nem úgy, mint amikor még papír volt, ami megfakult, hámolt és elszakadt. Az adat örök, és az újságírás új korszakába lépünk: a maradandóság korába. Ezért még Pulitzert kapok, ezt mondta mindenki indulás előtt. Azoknak a kalandjait írom meg, akik messzebb mennek, mint ember valaha is. Ez sci-fi filmek és könyvek témája, álmoké: az ember ismét felfedez, sivatagokon kel át, sarkokra jut el, mélységekbe ereszkedik. *Azért csináljuk, mert képesek vagyunk rá*, ez a cikkem első sora. Az erről készülő filmben az engem játszó színész neve negyedikként jelenik majd meg a képernyőn. Én vagyok az átlagember. Arlen a sztár – meglepő csavar, hogy olyan korán meghal, szinte mellékszereplő –, meg Quinn, és az ő arca a legnagyobb a plakáton. Quinn jóképű volt, sármos, huncut. Minden megvolt benne. Úgy nézett ki, mint egy herceg vagy valami arábiai hírnök: sötét haj, csúcsos áll, homályos kék szem, ami megcáfolta felmenőit. A szülei Srí Lankáról költöztek Angliába, Quinn ott született, de a fiatalkora nagy részét Kaliforniában töltötte. Érdekes brit kiejtéssel beszélt, amikor teát vagy szendvicset kért, de amúgy ízig-vérig nyugati parti amerikai volt. Quinn halálakor odakint voltam, a kábelekkel vacakoltam, hogy működésre bírjuk a számítógépeket. Nem lett volna szabad egyedül kimennem, de megcsappant a létszámunk. Elveszítettük a kapcsolatot a Földi Irányítással, és pánikba estünk; Quinn vissza akarta fordítani a hajót, amihez felül kellett bírálni a rendszert, amihez pedig egyszerre kellett a számítógépen dolgozni és a hajón kívül ügyködni. Amikor bejöttem, Emmy sírt, de hisztérikusan. Vigasztalhatatlanul. Nem értettem, mit mond, magánkívül volt, engesztelhetetlenül zokogott, Quinn pedig a földön hevert,

a szeme kifordult, a feje körül vér, mert elesett – a hajtóműveket kikapcsoltuk, álltunk, és a gravitáció a természeténél fogva megkövetelte a magát – és a feje rossz szögben ütődött a falnak, kegyetlen baleset, bármelyikünkkel megtörténhetett volna, és még Emmyt sem tudtam rávenni, hogy segítsen rajta, mert nem bírta abbahagyni a sikoltozást. A szemébe néztem, és láttam, hogy belül kővé dermedt. Komolyan rémisztő volt. Emmy keze véres volt, és úgy nézett ki – úgy *is* nézhetett ki –, hogy ő a felelős, de amikor rákérdeztem, nem mondott semmit, és kénytelen voltam elhinni. Kénytelen. Feltakarítottam, visszakapcsoltam a hajtóműveket, begyömöszöltem Quinn testét a sztáziságyba – aki próbált már testet mozgatni mikrogravitációban, tudja, hogy lebeg, imbolyog, eltalálja az embert, szinte el is felejtjük, hogy test, mert hirtelen csak fizikai tömeg és alak, de súlya nincs. Aztán lezártam, a többi testtel együtt onnan kandikálnak ki, amíg haza nem érünk. Mind mintha aludtak volna, kivéve Wandát a vérrel a szeme körül. Nem tudom, miért nem töröltük le, mielőtt betettük. És akkor ketten maradtak. Utolsónak – rajtam kívül, ha meghalok – Emmy halt meg.

Emmy alig pár órával Quinn után halt meg – azt mondom, halt meg, de igazából nem ilyen rossz a helyzet, talán még lehet tenni valamit, fogalmam sincs. Alig beszélünk, mert szerintem valami akkor kiégett az agyában. Ez volt a másik, amire figyelmeztettek bennünket: a kiborulás. Engem okolt a többiek haláláért, rám se nézett rendesen. Üvöltözött, hogy az én hibám, hogy valamiképp én vagyok a felelős mindenért. Gyilkosnak nevezett. Nem beszélünk, és nem volt hajlandó aludni. Végül elkezdtem azon aggódni,

hogy mi lesz, ha *én* elalszom – hirtelen úgy láttam, képes lenne *valamit* csinálni –, úgyhogy az idő nagy részében kénytelen voltam benyugtatózva, az ágyához szíjazva tartani. A kiképzés során figyelmeztettek bennünket, hogy pszichológiailag kemény utazás vár ránk. Én túrhetően viseltem, de Emmy nagyon megszenvedte. A kiképzésen dobálóztak a szavakkal, félig-meddig viccesen is, de sosem lehetett tudni, tényleg viccelnek-e. És akkor az a sok halál! Hogyan is tudna az ember épelméjű maradni? Sejtlemem sincs, én hogyan bírtam ki, *már ha* kibírtam. Leálltunk, és küldtem egy üzenetet haza, bár azt se tudtuk, egyáltalán hazaér-e, de imádkoztunk, nagyon imádkoztunk, hogy valami csoda folytán válaszoljanak, aztán csak vártunk és hallgattuk a létfenntartó rendszer kerregését. Így, hogy csak ketten maradtunk, tudtuk, hogy az oxigén kitart egy-két napig – a teljes létszámnak hat órája lett volna; remegve számolgattunk, a tüdőnk méretét véve alapul, meg az immár tartalék ürruhákról lefeszített és a rendszerhez kapcsolt tartályokat. Ott ültünk, Emmy csak hallgatott-hallgatott, majd végül mégis megszólalt. Olyan fenyegetően beszélt, mint a filmekben a rosszfiú, azt mondta, hogy ő jól van, hogy engem próbál lelkileg kielemezni, de nem jut semmire. Annyira megijedtem – féltettem az életemet, hogy próbálkozhat valamivel, ha alszom vagy nem figyelek –, kénytelen voltam elaltatni. Nem volt választásom. Nyugtatót adtam neki, aztán a sztázisba tettem, amíg haza nem érünk, akkor majd felébresztik és rendbe hozzák. Nem volt választásom.

Azóta pár nap telt el. Kihagyta az utazás legjobb részét, amikor elértük – elértem – az üzemanyag-határértéket, az 51%-ot, amikor a hajónak vissza kellett volna fordulnia és hazavinni bennünket. Nem tette. Néztem, ahogy a számláló 52%-ra araszol, majd még

tovább, és vártam, hogy történjen valami. Talán *deus ex machina*-ra számítottam: hogy valami kattan, valami mechanikus, és a hajtómű beindul, a manőverező fúvókák gyönyörű ívben megfordítanak bennünket, és hirtelen meglátom a távolban a Földet, egy apró fénytűt. Az összes monitoron figyelem majd, próbálom felidézni a csillagalakzatokat, amiket idefele elhagytunk, és nevetek, amikor az, ami balról volt, most jobbra esik, elsuhanok mellette és boldogan integetek. Néztem, hogy 50-ről 51-re vált a számláló, majd megállítottam a hajót. Ezt azért tudtam, hogyan kell: van egy szünetgomb, egy nagy zöld gomb, mint a rajzfilmekben. Az összes rendszer lefagy, mielőtt automatikusan kikapcsol. Rendkívül alacsony energiaszintű készenléti állapotba kerülnek, hogy tovább tartsanak, mint ahogyan a tévé vagy a számítógép. Ha visszakapcsolod, hallatszík egy pengő hang. Amikor baj van, vörös fény villog és a hangszórókból hosszú, erős, bosszantó sípolás hallatszík. A tervezők imádhatták a sci-fi filmeket. Lefagyasztottam a rendszereket, hogy ha visszakapcsolom, azonnal induljanak. Elképzelttem, hogy a számítógép Mesterséges Intelligenciája egy diák, aki elkésík, mert nem szólalt meg az ébresztő, és rohan, hogy behozza a lemaradást. Nem így lett, mert amikor újraindítottam, mentünk tovább előre. Az üzemanyag 2%-át arra használtam el, hogy megbizonyosodjam róla, nem fordultunk-e már meg esetleg és a jó irányba tartunk, hazafelé, de nem. Akkor ez van: addig megyek előre, amíg el nem fogy az üzemanyag, aztán marad a létfenntartó rendszer – egy hét még, mivel már csak magam vagyok, és persze ha nem lélegzem nagyokat, aztán jöhet a szkafanderek oxigéntartalya –, majd elfogy a levegő, és meghalok. Sok tekintetben megnyugtató a tudat: emlékszem, egy cikkben olvastam évekkkel ezelőtt egy újságíróról, aki tudta, hogy rákos, tudta, hogy

meg fog halni, és azt mondta, hogy ez a tudat megnyugtatta. Továbblépett ő is és a családja is. Azt pletykálták, hogy a felesége már akkor randevúzni kezdett, amikor még élt, mert ő ezt akarta. Nem mindenki reagál így, de ő igen: békességet talált a tudatban.

Azt hiszem, nekem itt fent másom sincs, csak a békesség.